

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 29.05.1968, sp. zn. 7 Cz 33/68, ECLI:CZ:NS:1968:7.CZ.33.1968.1

Číslo: 99/1968

Právní věta: Hodnotenie doby zamestnania podľa pracovných kategórií pre stanovenie základnej výmery starobného dôchodku (§ 10 zák. č. 55/1956 Zb.) /1/ platí len pokiaľ ide o doby zamestnania pred splnením podmienok nároku na starobný dôchodok (§ 9 zák. č. 55/1956 Zb.). /2/ K zmene základnej výmery plného starobného dôchodku nemôže po splnení podmienok vzniku nároku na tento dôchodok dôjsť na základe skutočností, ktoré nastali až neskôr.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 29.05.1968

Spisová značka: 7 Cz 33/68

Číslo rozhodnutí: 99

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Sociální zabezpečení

Předpisy: 55/1956 Sb. § 9

§ 10

§ 11 19/1959 Sb. § 1

§ 13

§ 16

§ 2

§ 3

§ 4 101/1964 Sb. § 11

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 99/1968 sb. rozh.

Hodnotenie doby zamestnania podľa pracovných kategórií pre stanovenie základnej výmery starobného dôchodku (§ 10 zák. č. 55/1956 Zb.) /1/ platí len pokiaľ ide o doby zamestnania pred splnením podmienok nároku na starobný dôchodok (§ 9 zák. č. 55/1956 Zb.). /2/

K zmene základnej výmery plného starobného dôchodku nemôže po splnení podmienok vzniku nároku na tento dôchodok dôjsť na základe skutočností, ktoré nastali až neskôr.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu z 29. 5. 1968, [7 Cz 33/68.](#))

Štátny úrad sociálneho zabezpečenia - Správa dôchodkov v Bratislave priznal navrhovateľovi od 14. 7. 1966, kedy dovŕšil 65 rokov veku, starobný dôchodok ako pracovníkovi v III. pracovnej kategórii.

Krajský súd v Banskej Bystrici zrušil uznesením z 13. 12. 1967 rozhodnutie odporcu k opravnému prostriedku, v ktorom sa navrhovateľ domáhal od dosiahnutia 65. roku veku starobného dôchodku v II. pracovnej kategórii s odôvodnením, že po vzniku nároku na starobný dôchodok dňom 14. 7. 1961 pracoval ako roentgenolog v zamestnaní II. pracovnej kategórie a že aj jeho zamestnanie v rokoch 1940 až 1945, kedy pracoval ako okresný lekár, spadá do zamestnania v II. pracovnej kategórii.

Najvyšší súd rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona podanej predsedom Najvyššieho súdu, že uznesením krajského súdu bol porušený zákon a toto uznesenie zrušil.

Z odôvodnenia:

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ splnil dňa 14. 7. 1961, kedy mal 60 rokov, podmienku nároku na starobný dôchodok a že tento dôchodok mu bol vymeraný podľa § 10 zák. č. 55/1956 Zb. ako zamestnancovi III. pracovnej kategórie na základe zistenia, že z celkovej doby 34 rokov zamestnania získal v II. pracovnej kategórii len 17 rokov. Podľa názoru krajského súdu odpracoval navrhovateľ do dovŕšenia 65. roku veku ako okresný hygienik celkom 8036 dní, tj. 22 rokov a 6 dní ako pracovník II. pracovnej kategórie a náleží mu preto už od 65. roku veku starobný dôchodok, ako pracovníkovi II. pracovnej kategórie v základnej výmere 55

Hodnotenie doby zamestnania podľa pracovných kategórií pre stanovenie základnej výmery starobného dôchodku (§ 10 zák. č. 55/1956 Zb.) platí len pokiaľ ide o doby zamestnania pred splnením podmienok nároku na starobný dôchodok (§ 9 zák. č. 55/1956 Zb.). Po splnení podmienok nároku na tento dôchodok sa hodnotí z hľadiska jeho zvyšovania pri ďalšom zamestnaní (§ 11 zák. č. 55/1956 Zb., § 1 až 4 vl. nar. č. 19/1959 Zb., § 16 v súvislosti s § 114 a 115 zák. č. 101/1964 Zb.) doba zamestnania podľa jednotlivých kategórií zvyšovaním nároku v rovnakej miere. Z toho teda plynie, že nie je možné do potrebných 20 rokov zamestnania v II. pracovnej kategórii pre stanovenie základnej výmery plného starobného dôchodku vo výške 55 PMV ani pre priznanie zvýšenia po 1,5 započítať doby zamestnania po dosiahnutí 60. roku veku, ak k tomuto dňu boli už základné podmienky vzniku nároku na plný starobný dôchodok splnené. K zmene základnej výmery plného starobného dôchodku nemôže po splnení podmienok vzniku nároku na tento dôchodok dôjsť na základe skutočností, ktoré nastali až neskôr.

Ak teda navrhovateľ splnil podmienky nároku na plný starobný dôchodok dovŕšením 60. roku veku dňom 14. 7. 1961 a k tomuto dňu získal z celkovej doby 34 rokov zamestnania len 17 rokov v I. pracovnej kategórii, nemohol pre získanie preferenčnej základnej výmery a jej zvýšenia dovŕšiť potrebných 20 rokov zamestnania v II. pracovnej kategórii vo veku od 60 do 65 rokov. Dovŕšením 65. roku veku nedochádza ku vzniku nároku na iný dôchodok, popr. na iný druh starobného dôchodku.

Nemožno tiež súhlasiť so záverom krajského súdu, že zamestnanie vykonávané navrhovateľom v dobe od 20. 1. 1940 do 20. 1. 1945 vo funkcii okresného lekára je zamestnaním spadajúcim do II. pracovnej kategórie; pre tento záver si krajský súd nezjednal spoľahlivý skutkový podklad.

Vzhľadom na to, že podmienky nároku na plný starobný dôchodok splnil navrhovateľ 14. 7. 1961, je treba aj otázku zaradenia jeho zamestnania do II. pracovnej kategórie skúmať podľa vtedy platnej vyhl. č. 251/1956 Zb. Výpočet preferovaných zamestnaní v tejto vyhláske je taxatívny a ich rozširovanie extenzívnym výkladom by vo svojich dôsledkoch znamenalo porušenie postupu stanoveného v § 4 vyhl. Pri výkone zamestnania rôzneho druhu je ďalej treba pri hodnotení vychádzať z rozsahu, v akom boli jednotlivé práce vykonávané, a len v tomto rozsahu možno ich hodnotenie vykonať. Okrem toho je zrejmé, že súd nemá dostatok odborných znalostí na to, aby sám posúdil, či

určitá práca a v akom rozsahu spadá do II. pracovnej kategórie, a že pri zisťovaní týchto skutočností nemôže pominúť dôkaz vyžiadaním odborného znaleckého posudku, popr. vyjadrenie príslušného ústredného orgánu alebo ústredného výboru odborového zväzu.

Krajský súd teda svojim rozhodnutím porušil zákon v ustanoveniach § 11 zák. č. 55/1965 Zb., § 1 až 4 vl. nar. č. 19/1959 Zb., resp. § 16, 114 zák. č. 101/1964 Zb. v spojitosti s ustanoveniami § 6, 120, 132 a 244 ods. 1 o. s. p.

1) porov. § 13 zák. č. 101/1964 Zb.

2) porov. § 11 zák. č. 101/1964 Zb.